

سخن ماه:

دکتر امیر هوشنگ امینی

مشکل کم آبی و خشکسالی

پیش از ورود به اصل مطلب، به نظر می رسد اشاره یی هرچند کوتاه به تغییر جهانی آب و هوا که جهان را به گونه یی بی سابقه در بر گرفته و به خود مشغول ساخته خالی از فایده نباشد. بنابراین، بنا به آمار و اطلاعات منتشره، ملاحظه می شود که جهان به لحاظ تغییر آب و هوا، با چنان خشکسالی و کم آبی بی سابقه یی رو به رو شده است که حتا سرزمین های پیش از این برخوردار از آب و هوای مطلوب نیز با خشکسالی و کمبود آب رو به رو گشته، بخش عمده ای از جنگل های آنان دچار آتش سوزی شده است، رویدادی که گفته می شود با شدت و سرعت سرسام آوری رو به پیش دارد، و هیچ سرزمینی از زبان های ناشی از آن مصون نخواهد ماند. رویدادی که دامنه بحث و گفت و گو درباره آن این روزها، به مشکلی جهانی و عالمگیر و به طور کلی به آموزه رور بدل گشته سبب شده است دولت ها و موسسه های بزرگ پژوهشی به گونه یی جدی به رویارویی با آن برخیزند، که به طور قطع نتایج حاصل از اقدامات آنان در اختیار جهانیان قرار خواهد گرفت.

بی تردید پدیده خشکسالی و کم آبی رو به گسترشی که جهان را درگیر کرده است، کشور ما را که از منطقه های خشک و کم آب و اکنون دچار نبود یا بهتر سوء مدیریت در این زمینه است از خطرات ناشی از آن مصون نخواهد گذاشت. سرزمینی که گفته می شود همواره کمی بیش از ۸۰ درصد آن با کم آبی و خشکسالی روبه رو بوده است. واقعیتی که همواره از جمله اساسی ترین مسایل و مشکلات بنیانی و حیاتی در زندگی روزمره مردم این سرزمین و انواع فعالیت های آنان به ویژه کشاورزی بوده است، که هر از گاه حتا بارآور برخی کشمکش ها و درگیری های خونبار محلی نیز شده است.

و اما باید دید علت اساسی مشکل موجود در سرزمینی که از گاه باستان با مشکل خشکسالی و کم آبی رو به رو بوده است و از این رو پدید آورنده ایجاد کاریزها برای رویارویی با این کاستی های طبیعی بوده است، ناشی از کدامین ریشه است.

مرور کاستی های حاکم در این زمینه گویای این راستینه یا واقعیت است که عوامل اصلی تشدید، نگرانی ها در این زمینه، صرف نظر از وضعیت جهانی حاکم در تغییر آب و هوا در کشور ما ناشی از:

_ فرناس یا ناآگاه بودن کارگزاران اداره امور اقتصادی کشور از ابتدایی ترین شیوه های اداری به ویژه اداره امور اقتصادی جامعه بوده است که هم چنان ادامه دارد.

_ منع کنترل و افزایش جمعیت بی توجه به ظرفیت نهایی جمعیت پذیری کشور به ویژه با توجه به منابع آبی کشور.

_ رها سازی سیاست ها و استراتژی توسعه در زمینه های کشاورزی، صنعت و ساختمان، با تغییر ساختار سیاسی کشور بدون توجه به داده های طرح آمایش سرزمین.

_ استفاده بیش از حد و توجیه ناپذیر از آب های زیرزمینی، به ویژه تغییر مسیر رودخانه ها به دلائل نامربوط و حفر چاه های عمیق غیر موجه و ...

_ ایجاد صنایع آب بر بی توجه به اصول و مبانی طرح آمایش سرزمین و ...

بنابراین، اصلی ترین راه رویارویی و توقف تشدید زیان های ناشی از کارکرد در انتظار عبارتند از:

_ انتقال کلیه صنایع آب بر مجاور رودخانه های کشور به سواحل خلیج فارس و دریای عمان از جمله واحد های آب بر از زاینده رود و ... که هرچند هزینه بر است اما در بلند مدت سود آور و به فوریت اشتغال آفرین خواهد بود.

_ اصلاح سریع سیاست های توسعه کشاورزی، صنعتی و ساختمانی با تکیه بر کنترل جمعیت و بهره گیری از منابع آبی کشور.

_ دور کردن ذهنیت شکل گرفته از اقتصاد، در اقتصاد متمرکز دستوری مخرب و فساد برانگیز دولتی از مراکز برنامه ریزی و تصمیم گیری های اقتصادی.

_ اخذ ۷۵ درصد مالیات از افزایش سرمایه های کلان، ناشی از تورم به عنوان درآمدهای اتفافی و به منظور تامین هزینه های جابجایی صنایع و کمک به توسعه صنایع کوچک و متوسط و ... .

اخبار کوتاه اتاق های بازرگانی: اخبار کوتاه اتاق ایران و انگلیس:

برگزاری جلسه ماهانه هیات مدیره اتاق ایران و انگلیس

جلسه ماهانه هیات مدیره اتاق ایران و انگلیس در امرداد ماه که بنا به روال بایستی بعد از ظهر اولین سه شنبه ماه تشکیل و برگزار می شد، به علت ابتلای همزمان چهار عضو از اعضای هیات مدیر به ویروس کرونا تشکیل و برگزار نشد.

برگزاری کمیسیون عضویت: جلسه ماهانه کمیسیون عضویت در امردادماه راس ساعت ۱۳:۰۰ اولین سه شنبه (۱۴۰۱/۰۴/۰۵) امرداد ماه با حضور، اعضاء هیات رئیسه کمیسیون، در دفتر دبیرخانه اتاق تشکیل و برگزار گردید.

در این جلسه بعد از تبادل اخبار اتاق درخواست های جدید عضویت مطرح و درخواست شرکت صنایع آزمایشگاهی و دارویی انیسان به مدیریت خانم ساقی باقری نیا، مورد تایید قرار گرفت. درخواست های عضویت شرکت ربیع سیر هستی به مدیریت آقای محسن ربیعی، شرکت سهند ژنراتور ایرانیان به مدیریت آقای مجید رستمی، شرکت فارمد تجارت دانیال به مدیریت آقای مهدی فراهانی مجد، و خانم اکرم ساقی نیز مورد بحث و بررسی قرار گرفت و اخذ تصمیم درخصوص عضویت نامبردگان موکول به گفت و گو و اخذ تصمیم در جلسه آینده موکول گردید. همچنین با تمدید کلیه تقاضاهای تمدید عضویت نیز موافقت شد. جلسه راس ساعت ۱۴:۰۰ پایان پذیرفت.

برگزاری جلسه های ماهانه کمیسیون های تخصصی اتاق

اشاره: در امردادماه سال جاری کمیسیون های بازرگانی، صنعت و فن آوری های نوین، و غذا و دارو، بدلیل ابتلای تعدادی از اعضاء کمیسیون ها به ویروس کرونا تشکیل و برگزار نگردید.

کمیسیون برنامه ریزی شهری و ساختمان: دومین جلسه کمیسیون برنامه ریزی شهری و ساختمان راس ساعت ۱۶:۰۰ سه شنبه ۲۶ امرداد ماه با مشارکت خانم زهرا نقوی و آقایان مهندس خدابخشی، مهندس ضرابیان، مهندس قائدی، علی حمزه نژاد و رامین طاعتی در محل دبیرخانه اتاق تشکیل و برگزار گردید.

در این جلسه که دکتر امینی نیز در آن حضور یافته بود، پیش از مبادله اخبار اقتصادی روز دکتر امینی اظهار داشت یکی از مشکلاتی که مردم با آن روبه روهستند مسئله مسکن به ویژه اجاره نشینی می باشد بنابراین باتوجه به تخصص های موجود در این کمیسیون ایجاب می کند گزارشی جامع در زمینه و به عبارت دیگر حل مشکل مسکن از جهات گوناگون آماده و ارائه شود. در پی اخبار اقتصادی به ویژه آثار و تبعات برجام و تورم برقرار مبادله شد، در این راستا، آقای طاعتی اظهارداشت گفته می شود حدود ۸۰۰/۰۰۰ واحد مسکونی خالی در ایران وجود دارد که بیشترین تعداد صاحبان آنها به بانک ها بدهکارند و این روزها خریداری هم برای آنها وجود ندارد، بنابراین پیشنهاد می شود مانند برخی کشورهای اروپائی بانک مرکزی مسئله بدهکاری های بانکی مالکان این واحدها را تعیین تکلیف و فهرست واحدهای خالی را در اختیار شوراهای محلی قرار دهند تا به معرض اجاره یا

فروش گذارده شود. در پی از ایشان خواسته شد نظرشان را مکتوب به کمیسیون ارائه دهند. تا مورد بررسی و اخذ تصمیم قرارگیرد قرار گیرد.

سپس درخواست عضویت شرکت بنیان مستحکم خاورمیانه مبنی بر عضویت در کمیسیون مطرح و مورد تأیید قرارگرفت و قرار شد به عنوان عضو اصلی از ایشان دعوت به عمل آید.

آقای خدابخشی بر این باور بودند که دولت باید برای ساخت واحدهای مناسب زمین لازم را با تخصیص آب و برق و گاز در اختیار شرکت های ساختمانی قرار دهد تا اقدام به ایجاد ساختمان شود. جلسه ساعت ۱۸:۰۰ پایان پذیرفت.

کمیسیون گردشگری و محیط زیست: چهارمین جلسه کمیسیون گردشگری و محیط زیست راس ساعت ۱۵ سه شنبه ۰۵/۲۵ امردادماه با حضور خانم ها نقوی، بهرامی، نژادی و آقایان سکوند و کیانیان در محل دبیرخانه اتاق تشکیل و برگزار گردید. آقایان بهزادیان، غمخوار و زالی با اعلام قبلی در جلسه حضور نیافته بودند.

در این جلسه ابتدا رئیس کمیسیون ضمن ادای خیر مقدم از حاضرین خواست وفق دستور جلسه جلسه باتبادل اخبار آغاز کار کند. لذا در همین راستا خانم نقوی درباره نشستی که با برخی تجار انگلیسی به صورت آنلاین و با هماهنگی سفارت انجام شده بود توضیحاتی ارائه و اظهار داشت چون دکتر امینی نتوانستند در این نشست شرکت کنند بنده بجای ایشان در این نشست حضور یافته ام، مایکل رایزن اقتصادی سفارت در خصوص نحوه مبادلات تجاری فی مابین و مسائل مالی بیاناتی ایراد کرد. به نظر من سفارت در حال بازاریابی برای بعد از توافق برجام و حل تحریم ها می باشد.

دکتر امینی نیز با حضور کوتاهی در این جلسه اظهار داشت چنانچه قرار است هیاتی به ابوظبی برود باید هر چه سریعتر اعلام آمادگی شود. برای گردهمائی آزاد اعضاء در شهریورماه که قرار است توسط کمیسیون بازرگانی انجام شود کمیسیون از هیچگونه همکاری در این زمینه ا دریغ نوزد در ادامه با تصمیم کمیسیون قرار شد خانم نقوی برای دعوت به همکاری با محیط زیست تماس لازم برقرار نمایند. همچنین رئیس کمیسیون نیز با معاونت گردشگری سازمان میراث فرهنگی تماس لازم برقرار نمایند و از نماینده مربوط برای تبادل نظر و همکاری دعوت به عمل آید. جلسه ساعت ۱۸:۱۵ پایان گرفت .

کمیسیون مدیریت تحول اقتصاد دیجیتال و هوشمندسازی: سومین جلسه کمیسیون مدیریت تحول اقتصاد دیجیتال و هوشمندسازی، راس ساعت ۱۶:۰۰، چهارشنبه ۱۲ امرداد ماه با حضور خانم مرضیه ابراهیمی و آقایان محمدرضا سرمدی، علی اکبر خدابخشی، حمید جم زاد، محمد معماری، حمیدرضا قربانی سینی و افشین نوبخت، به صورت مجازی تشکیل و برگزار گردید. در این جلسه پس از تبادل اخبار اظهار شد:

۱- در گروه واتسآپی ایجاد شده توسط اعضاء مطالبی در خصوص موضوع کمیسیون طرح و تبادل نظر شد که مورد استقبال اعضاء قرار گرفت.

۲- سمینار «بررسی اجمالی مدیریت تحول دیجیتال در صنایع» توسط سرکار خانم ابراهیمی ارائه و زمینه ساز توسعه مفاهیم کمیسیون گردید.

۳-موردکنفرانس The Digital Economy که در فوریه ۲۰۲۲ در لندن برگزار خواهد شد مطرح و قرار شد اعضاء پیرامون آن مطالعه و در جلسه آتی درباره آن تصمیم گیری شود.

۱- به پیشنهاد آقای معماری مقرر گردید از جلسه آتی مفاهیم رمز ارزها به صورت مستمر به عنوان بخشی از تمامی جلسات در سین برنامه قرار گیرد.

۲- جلسه آتی براساس جدول جلسات مورخ ۱۴۰۱/۰۶/۰۲ و به صورت پیش فرض حضوری- مجازی خواهد بود.

برای برقراری ارتباط فوری اعضاء بایکدیگر گروه واتس آپ کمیسیون ایجاد شود. جلسه ساعت ۱۸:۰۰ پایان پذیرفت.

کمیسیون نفت و گاز و پتروشیمی: چهارمین جلسه ماهانه کمیسیون نفت، گاز و پتروشیمی راس ساعت ۱۶ یکشنبه مورخ ۳۰ امرداد به طور حضوری در محل دبیرخانه اتاق بازرگانی ایران و انگلیس و با شرکت آقایان احمدی نژادی مهندس خدابخشی، مهندس دیده ور، سرمدی رئیس کمیسیون، غلام زاده، کامیاب، میرمعینی و مهندس نوروزی، نایب رئیس و دبیر کمیسیون تشکیل و برگزار شد.

ابتدا اعضاء حاضر در این جلسه به تبادل آخرین اخبار و اطلاعات در زمینه نفت و از و پتروشیمی پرداختند. مهندس دیده ور بیاناتی درباره تغییرات اتاق بازرگانی ایران و نارضایتی اعضاء اتاق از این تغییرات ایراد کردند، سپس از کمبود نیروی کار متخصص گله کردند و به نظر ایشان عدم تربیت و آموزش نیروی انسانی متخصص جوان یکی از معضلات بزرگ این کشور در آینده نزدیک خواهد بود. در ادامه آقای دکتر غلام زاده از شرکت بلفا و آقای مهندس احمدی نژاد از شرکت توسعه اقتصاد آراین، که از اعضاء جدید کمیسیون می باشند، توضیحات مختصری در خصوص معرفی خود و شرکت مربوطه به اعضاء کمیسیون ارائه کردند. رییس و دبیر کمیسیون ضمن خوشامدگویی به اعضاء جدید، خواستار تعامل و مشارکت هرچه بیشتر اعضاء در خصوص فعالیت های کمیسیون شدند. آقای میرمعینی توضیحاتی در خصوص نوسانات ارزی هفته گذشته به خاطر اخبار مثبت مذاکرات ارائه کردند، به اعتقاد ایشان نوسانات قیمت ارز چه به سمت بالا و چه به سمت پایین باعث ایجاد اختلال در بازرگانی و اقتصاد می شود و امید است با توجه به اخبار مثبت شاهد ثبات قیمت ارز در آینده باشیم.

در پایان آقای مهندس نوروزی نایب رئیس و دبیر کمیسیون اطلاعات را در خصوص مهمانی سالانه اتاق بازرگانی انگلیس و ایران در تاریخ ۲۰ اکتبر ۲۰۲۲ و همچنین شرکت در نمایشگاه نفت و گاز ابوظبی در تاریخ ۱ نوامبر ۲۰۲۲ ارائه کردند. اعضاء خواستار دریافت برنامه ملاقات و همچنین فهرست شرکتهایی که از سوی بازرگانی بین المللی انگلیس (DIT) در نمایشگاه شرکت خواهند کرد، شدند که مقرر شد یک برنامه زمانبندی برای شرکت در نمایشگاه با هماهنگی دبیرخانه اتاق و بخش بازرگانی سفارت آماده گردد. جلسه در ساعت ۱۷:۳۰ پایان یافت .

اخبار کوتاه اقتصادی ایران:

رییس کل دادگستری گلستان

هزار میلیارد تومان اموال متهمان پولشویی در گلستان توقیف شد

رییس کل دادگستری گلستان: اموال متهمان پرونده پولشویی به ارزش ۶ هزار میلیارد تومان با تحقیقات گسترده در استان شناسایی و توقیف شد.

به گزارش روز شنبه ایرنا از دادگستری گلستان، حیدر آسیابی اظهارداشت: این اموال برای جلوگیری از حیف و میل بیت المال و با تحقیقات گسترده دادگستری و کمک

سربازان گمنام امام زمان (عج) در اداره کل اطلاعات استان شناسایی شد. وی افزود: املاک، شمش طلا، کدهای بورسی، خودروهای سنگین و ۲ کارخانه مربوط به متهمان که همگی حاصل از جرم بود از جمله اموال شناسایی و توقیف شده در استان گلستان است. رییس کل دادگستری گلستان ادامه داد: ۳۰ متهم این پرونده با برداشت هزار و ۶۵۰ میلیارد تومان در قالب ۲ هزار و ۲۵۰ حساب بانکی از منابع بانک مرکزی به اخلاف عمده در نظام پولی و بانکی کشور متهم شده‌اند.

آسیابی گفت: این پرونده به دادگاه ویژه رسیدگی به پرونده اخلاف گران نظام اقتصادی مستقر در استان گلستان ارجاع و پس از بررسی با نظر قضات این دادگاه برای تکمیل تحقیقات و رفع نقص به دادرسی گران فرستاده شد.

وی افزود: رسیدگی به این پرونده پس از رفع نقص، در دادگاه ویژه رسیدگی به پرونده اخلاف گران نظام اقتصادی مستقر در استان گلستان آغاز خواهد شد.

رییس کل دادگستری گلستان اظهارداشت: در خلال رسیدگی به این پرونده ۳۰ هزار صفحه‌ای، ۲۸۵ نفر به دادرسی احضار و از آنان بازجویی و تحقیق شد و چند هیات کارشناسی هم بررسی‌ها برای کشف وسعت تخلفات مالی صورت گرفته از سوی اعضای این باند را انجام دادند که مجموع این اقدامات همراه با پیچیدگی پرونده، علت زمان بر شدن تحقیقات برای تکمیل این پرونده ۱۵۵ جلدی است.

سیل اخیر ۹ میلیارد تومان به بخش شیلات استان تهران خسارت وارد کرد

شهری- ایرنا - مدیر شیلات و امور آبیاری سازمان جهاد کشاورزی استان تهران از تلف شدن بیش از ۵۰ تن محصولات شیلاتی در پی وقوع سیل در سه شهرستان استان خبر داد و گفت: مجموع خسارات در بخش شیلات بیش از ۹ میلیارد تومان برآورد شده است.

به گزارش روز شنبه ایرنا، از سازمان جهاد کشاورزی استان تهران، نوراله حسینی اظهار داشت: سیل اخیر

حاصل از بارندگی های مانسون در استان تهران باعث خسارت در چند مزرعه پرورش ماهی در سه شهرستان فیروزکوه دماوند و پیشوا شد.

وی افزود: در حال حاضر میزان خسارت وارد شده به مزارع پرورش ماهی بیش از ۵۰ تن ماهی قزل الا برآورد شده است و علاوه بر آن خسارت بر اینیه نیز در تعدادی از مزارع اتفاق افتاده است. نورالله حسینی با اشاره به عملکرد شیلاتی، رتبه استان تهران در ماهیان زینتی را ۲، تولید ماهیان سردابی را رتبه هفت و در تولید ماهیان گرمابی کشور رتبه ۱۲ را به خود اختصاص داده است.

مدیر شیلات و امور آبیاری سازمان جهاد کشاورزی استان تهران، با بیان اینکه عمده تولید ماهیان سردابی در شهرستانهای فیروزکوه و دماوند و ماهیان زینتی در شهرستانهای اسلامشهر، رباط کریم و شهریار بوده است گفت: در سال گذشته ۳۹ میلیون قطعه ماهیان زینتی در استان تهران تولید شد.

وی بایان اینکه ماهی های گرم آبی یکی از مهمترین منابع تأمین پروتئین است، گفت: ماهیان گرمابی نیز در شهرستانهای ری و پیشوا تولید می شوند.

این مسئول، تولید ۲/۶ تن ریزجلیک های آب شیرین، ۵/۱۵ تن تولی آرتمیا، ۱۳۵ هزار قطعه زالوی طبی بهداشتی و ۱۲/۷۴ میلیون قطعه تفریح تخم چشم زده و تولید بچه ماهی قزل آلا رنگین کمان را از جمله فعالیت های این امور در سال گذشته عنوان کرد.

آسیب به ۵۰ هکتار از سامانه های نوین آبیاری تحت فشار دماوند

سرپرست جهاد کشاورزی شهرستان دماوند نیز در خصوص خسارات وارده در پی وقوع سیل اخیر به بخش کشاورزی این شهرستان گفت: در سیل اخیر شهرستان دماوند در بخش آبیاری یک هزار و ۵۰۰ قطعه ماهی قزل آلا آسیب دیده اند، ۴۲۰ راس دام تلفات داشتیم همچنین ۸۵ کلونی زنبور عسل، ۵۷ هکتار محصولات زراعی و ۶ هزار و ۲۵۴ هکتار از باغات دچار آسیب شده اند.

محمد حیدری ادامه داد: همچنین در این سیل به ۵۰ هکتار از سامانه های نوین آبیاری تحت فشار، ۱۸ کیلومتر قنوات، ۳۰ باب استخر ذخیره آب کشاورزی و ۳۱ کیلومتر از کانال های آبیاری و انتقال آب با لوله و انهار کشاورزی خسارت وارد شده است. حیدری تاکید کرد: ۵ کیلومتر جاده بین مزارع، ۱۱۱ مورد ادوات کشاورزی و هزار و ۳۵۰ مترمربع از تاسیسات نیز خسارت دیده اند. وی با بیان اینکه خسارات به طور کامل و باغ به باغ برآورد شده اند، افزود: ۳ مرکز خدمات به صورت شبانه روزی از ساعات اولیه وقوع سیل شروع به فعالیت کرده و خسارات را برآورد کرده و به مقامات بالادستی ابلاغ کردند. به گزارش ایرنا، بامداد روز پنجشنبه ۶ مردادماه سیل برخی مناطق استان تهران از جمله امامزاده داود (ع)، روستای مزداران فیروزکوه و بخش دیگری از مناطق استان از جمله شهرستان های دماوند، شمیرانات و پاکدشت را فرا گرفت. استاندار تهران با اشاره به کشته شدن ۴۴ نفر در سیل اخیر شهرستان های فیروزکوه دماوند و پاکدشت، گفت: این سیل حدود چهار هزار میلیارد تومان خسارت به خانه های روستایی، اراضی کشاورزی و سایر زیرساخت ها وارد کرد.

اخبار کوتاه اقتصادی جهان:

نرخ تورم در بریتانیا بعد از حدود ۴۰ سال دو رقمی شد

بنابر اعلام مرکز آمار بریتانیا نرخ تورم سالانه در ماه ژوئیه به ۱/۱۰ درصد رسیده است؛ این اولین باری است که بعد از حدود چهل سال این کشور شاهد تورم دو رقمی است. بریتانیا اولین اقتصاد بزرگ جهان است که تورم دو رقمی را تجربه می کند. نرخ تورم ماه ژوئیه دوازده ماه منتهی به این ماه را در بر می گیرد که نسبت به یک ماه پیشتر (ژوئن) کمتر از یک درصد هم بالاتر رفته است.

افزایش قیمت سوخت خوردو، مواد غذایی و حامل‌های انرژی در افزایش تورم این کشور نقش پررنگی داشته‌اند؛ اما بر اساس داده‌های منتشر شده افزایش نرخ مواد غذایی و نوشیدنی‌های غیرالکلی بیشترین سهم را در تورم ماه ژوئیه داشته‌اند.

در گروه خوراکی‌ها، بیشترین جهش قیمت مربوط به نان، غلات، پنیر و تخم مرغ بوده است. از دیگر اقلامی که افزایش نرخ آن در گزارش ماه ژوئیه مشهود است، قیمت حمل و نقل است که این شامل سفرهای هوایی و ریلی هم شده است.

با افزایش مواد غذایی، بعضی از رستوران‌داران به بی‌بی‌سی گفته‌اند بعد از ۵ سال قیمت‌های خود را بالا برده‌اند.

بالارفتن قیمت مواد غذایی بعد از حمله روسیه به اوکراین یکی از عوامل موثر در بالارفتن اقلام غذایی نه تنها در بریتانیا بلکه در بسیاری از کشورهای جهان بوده که این افزایش قیمت به مصرف کننده هم منتقل شده است.

این جنگ صدور اقلامی نظیر گندم و زوغن آفتابگردان را از روسیه و اوکراین مختل کرد. در حالیکه بانک مرکزی انگلستان تورم دو رقمی را از قبل پیش‌بینی کرده بود اما بسیاری از تحلیلگران انتظار چنین تورمی را به این زودی نداشتند.

انتظار می‌رود دو ماه دیگر که قرار است تعرفه‌های جدید برق و گاز اعلام شود، نرخ تورم بالاتر هم برود؛ انتظار می‌رود هزینه برق و گاز سالانه خانوارهای بریتانیایی در ماه اکتبر به بیش از ۴۳۰۰ دلار در سال برسد و در ماه ژانویه سال آینده با افزایش مجدد تا بیش از ۵۱۰۰ دلار هم افزایش یابد. بانک مرکزی انگلستان درباره بروز رکورد در اقتصاد بریتانیا در سال جاری میلادی هشدار داده و تخمین زده شده از سه ماهه آخر امسال اقتصاد این کشور تا پایان سال ۲۰۲۳ کوچکتر شود.

چگونه کار اقتصاد بریتانیا به اینجا کشید؟

طی سال‌های اخیر اقتصاد بریتانیا با چالش‌های متفاوتی دست به گریبان بوده است؛ از جدایی این کشور از اتحادیه اروپا و پیامدهای آن گرفته تا هزینه‌های گزاف کنترل کووید که اخیراً مشکل جهانی گرانی انرژی و مواد غذایی هم به آن اضافه شده است.

همزمان با شیوع کرونا و اعمال محدودیت‌ها، اقتصاد بریتانیا در سال اول شیوع کووید (۲۰۲۰)، کوچک‌تر شده بود که بعداً همزمان با بازگشایی مشاغل بهبود یافت. در دوران اوج کووید، دولت بریتانیا سیاست‌های گسترده‌ای را برای حمایت از اصناف و مشاغل در دستور کار خود قرار داد.

پارلمان بریتانیا در گزارشی که ماه مارس منتشر کرد تخمین زده بود حدود ۳۸۰ تا ۵۰۷ میلیارد دلار (تا مارس ۲۰۲۲) هزینه صرف اقدامات مرتبط با کووید شده باشد که این رقم معادل ۵۷۰۰ تا ۷۵۵۰ دلار برای هر شهروند بریتانیایی است.

در حالی که این کشور خود را آماده دوران پویایی اقتصادی بعد از بحران کرونا می‌کرد جنگ در اوکراین با حمله روسیه آغاز شد.

پیش از این جنگ تقاضا در بازار انرژی جهان با از سرگیری فعالیت‌های صنعتی جهان، افزایش یافته بود که این جنگ بر وخامت اوضاع افزود و مشکل کمبود مواد غذایی در جهان هم به آن اضافه شد. با اینکه بریتانیا اتکای چندانی به واردات گاز از روسیه ندارد؛ اما کاهش عرضه جهانی تحت تاثیر جنگ اخیر عرضه و تقاضا را نامتوازن کرد و قیمت‌ها را افزایش داد.

چندین شرکت که برای سال‌های در زمینه خدمات توزیع گاز و برق در این کشور فعال بودند اعلام ورشکستگی کردند و تعرفه‌ها افزایش یافت و به تبع آن نرخ تورم بالا رفت؛ سرعت افزایش نرخ برق و گاز در این کشور بی‌سابقه بود.

افزایش قیمت مواد غذایی و سوخت؛ که تورم را تشدید کرده، باعث شد بانک مرکزی انگلستان نرخ پایه بهره بانکی را که در دوران کرونا پائین نگه داشته شده بود افزایش دهد.

با افزایش تورم طی ماه‌های اخیر این نرخ ابتدا از نیم درصد به ۷۵/۰ درصد رسید و اخیراً هم به ۷۵/۱ درصد افزایش یافته است؛ افزایش نرخ سود ابرزاری است که دولت‌ها عمدتاً برای کنترل تورم از آن استفاده می‌کنند.

با افزایش نرخ سود هزینه وام افزایش یافته و اقساط بازپرداخت آن (از جمله وام مسکن) بالاتر رفته است. افزایش نرخ تورم در بریتانیا در حالی ادامه دارد که با ادامه بحران کنونی انرژی و مواد غذایی که عمدتاً ریشه در جنگ اوکراین دارد، پایان زودرسی برای آن متصور نیست؛ هر چند دولت این کشور امیدوار است با سیاست‌های پولی بتواند از آهنگ آن بکاهد.

روسیه رقیب ایران در بازار انرژی آسیا؛ "بازار به هم ریخته است"

رئیس اتحادیه صادرکنندگان نفت و گاز خبر رویترز در مورد تصاحب سهم ایران در بازار نفت چین توسط روسیه را تأیید کرد. او می‌گوید، این بهترین فرصت است که ایران توافق برجام را احیا کند و در صادرات نفت جایگزین روسیه در اروپا شود.

حمید حسینی رئیس اتحادیه صادرکنندگان نفت و گاز و پتروشیمی در گفت‌وگو با سایت "انتخاب" گزارش مؤسسات بین‌المللی در مورد کاهش صادرات نفت ایران به چین و افزایش واردات نفت ارزان‌تر روسیه به چین را تأیید کرد. او گفت، "کپلر" که کشتی‌ها را ردیابی می‌کند، ادعا کرده که صادرات نفت ایران در ماه جاری ۳۴ درصد کاهش پیدا کرده است. از طرف دیگر خبرگزاری دیگری

مدعی شده است که صادرات نفت روسیه به هند که رقم پایینی در حد ۲۰ هزار بشکه بوده، الان به ۶۰۰ هزار بشکه افزایش یافته است. همچنین بلومبرگ هم در گزارش می‌نویسد که در هر بشکه نفت روسیه دارد ۳۰ دلار تخفیف می‌دهد. حسینی می‌گوید روسیه حدود یک میلیون و ۲۰۰ هزار بشکه نفت خود را از طریق خط لوله به چین می‌تواند صادرات کند و همچنین امکان حمل و نقل به این کشور را دارد. چین در جنوب روسیه قرار دارد و با یکدیگر همسایه‌اند و در این منطقه روسیه بنادری دارد که می‌تواند به راحتی نفت خام را بارگیری کند و بازارهای منطقه، آن هم نه فقط چین بلکه کشورهای جنوب شرقی آسیا هم می‌توانند مشتری‌های بالقوه روسیه باشند. از نظر این کارشناس، ایران باید هشیار باشد "که در آینده نزدیک هیچ بعید نیست که سهم ایران در بازار نفت چین کاهش پیدا کند."

خبرگزاری رویترز چند روز پیش در گزارش نوشته بود که صادرات نفت ایران به چین در ماه آوریل سال جاری میلادی کاهش یافته است. این در حالی است که همزمان واردات چین از نفت ارزان قیمت روسیه با افزایش روبرو بوده است. یکی از دلایل کاهش واردات نفت ایران از سوی چین، افت تقاضای پالایشگاه‌های مستقل چینی به دلیل شیوع بیماری کووید ۱۹ و متعاقب آن قرنطینه‌ها و محدودیت‌های سراسری بوده که در چین اعمال شده‌اند.

رویترز می‌نویسد، کاهش صادرات نفت ایران به چین در حالی رخ داده که دیپلمات‌های غربی تا حد زیادی امید خود را به احیای توافق هسته‌ای سال ۲۰۱۵ از دست داده‌اند. با این حال ایران هنوز ۷ درصد از واردات نفت چین را که بزرگترین واردکننده نفت جهان است، تامین می‌کند. تحلیلگران مؤسسه "کپلر" نیز صادرات نفت ایران در ماه آوریل را ۵۷۵ هزار بشکه در روز تخمین زده‌اند. طبق آمار این شرکت، این رقم در سه ماهه اول سال ۲۰۲۲ روزانه ۸۴۰ هزار بشکه بوده است؛ اگرچه تحلیلگران این شرکت انتظار داشتند که در هفته‌های آتی صادرات ایران نسبت به ماه آوریل افزایش یابد.

"بازار به هم ریخته است"

حمید حسینی در ادامه مصاحبه با انتخاب همچنین تایید می‌کند که بیس اوپلی (روغن پایه) که ایران با قیمت ۱۱۳۰ دلار به "جبل‌علی" می‌فروخت را حال روس‌ها با قیمت ۸۰۰ دلار می‌فروشند و در این بازار هم سهم ایران رو به کاهش است.

روغن پایه یکی از مهمترین ماده های اولیه در صنعت و خودرو است. این ماده پر مصرف ترین ماده اولیه است و تشکیل دهنده روغن موتور و روانکار های صنعتی و خودرویی است. روغن پایه را می‌توان از منابع نفتی یا غیرنفتی بدست آورد اما اغلب روغن‌های پایه مصرفی جهان از پالایش نفت ساخته می‌شوند .

رئیس اتحادیه صادرکنندگان نفت و گاز و پتروشیمی همچنین به مشکلاتی اشاره کرده که با ورود فعالتر روسیه به بازار نفت و گاز منطقه در راه صادرات گاز مایع مصرفی در خودرو (LPG) ایران ایجاد شده است. به گفته او این گاز را که "تا الان به افغانستان و پاکستان، حدود ۶۰۰، ۷۰۰ دلار از مرزهای زمینی می‌فروختیم اخیرا افغان‌ها اعلام کردند که اگر ۴۵۰ دلار می‌دهید ما خریداریم چون LPG دارد از جانب قزاقستان، ازبکستان و روس‌ها می‌آید. قیمت‌های روسیه دارد روی بازار

کشورهای همسایه ما اثر می‌کند و آن‌ها هم برای اینکه در بازار بمانند مجبور شدند قیمت‌ها را کاهش دهند. بنابراین بازار بنزین، نفت بیس اویل، گازوئیل و گاز مایع بهم ریخته است. رئیس اتحادیه صادرکنندگان نفت و گاز در پاسخ به این پرسش که ایران چگونه باید بازار را به دست گیرد، می‌گوید: «ایران باید جایگزین روسیه در بازار اروپا شود. همچنین ایران اگر عاقل باشد، بهترین فرصت است که توافق برجام را احیا و به راحتی ۶۰۰ هزار بشکه نفتش را روانه اروپا کن:».

گوترش:

قطعنامه شورای حکام محتوای توصیه‌ای دارد

وزیر خارجه ایران قطعنامه شورای حکام را "سیاسی" خوانده اما دبیرکل سازمان ملل در مکالمه‌ای تلفنی به امیرعبداللهیان گفته که این قطعنامه جنبه توصیه دارد. تهران در واکنش به قطعنامه ۲۷ دوربین نظارتی آژانس را قطع کرده است.

حسین امیرعبداللهیان، وزیر خارجه ایران، در تماس تلفنی با آنتونیو گوترش، دبیرکل سازمان ملل، در باره تحولات منطقه‌ای و بین‌المللی از جمله تداوم آتش‌بس در یمن و حمله به فرودگاه دمشق گفت‌وگو کرده است.

مذاکرات احیای برجام و قطعنامه اخیر آژانس بین‌المللی انرژی اتمی که به پیشنهاد آمریکا و تروئیکای اروپا به شورای حکام ارائه و تصویب شد، موضوع مهم این گفت‌وگو بوده است. خبرگزاری ایسنا می‌نویسد: «دبیرکل سازمان ملل قطعنامه اخیر آژانس را صرفاً دارای محتوای توصیه‌ای خواند و بر اهمیت تداوم مذاکرات تاکید کرد.» گوترش تاکید کرده که دیپلماسی بهترین مسیر حل اختلافات بین طرفین است.

حسین امیرعبداللهیان قبل از تصویب قطعنامه شورای حکام ادعا کرده بود که ایران برای دستیابی به توافق "خوب، قوی و پایدار" عزم و اراده دارد و افزوده بود که رفتار "خلاف رویه دیپلماسی، شتابزده و غیرسازنده" در ارائه پیش‌نویس قطعنامه به شورای حکام باعث "پیچیده‌تر شدن" روند مذاکرات خواهد شد.

قطعنامه یاد شده چهارشنبه هشتم ژوئن در شورای حکام با ۳۰ رای مثبت، دو رای منفی چین و روسیه و آرای ممتنع لیبی، پاکستان و هند به تصویب رسید. این قطعنامه واکنشی بود به بی‌پاسخ ماندن پرسش‌های آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در باره کشف مواد هسته‌ای در سه سایت اعلام نشده مریوان، ورامین و تورقوزآباد و ناروشن ماندن چند و چون فعالیت‌های آنها.

طبق توافق کسب شده در سفر مدیرکل آژانس به تهران در اسفند ۱۴۰۰، جمهوری اسلامی متعهد شده بود در این زمینه جوابگو باشد و پس از آن مسئله در شورای حکام پایان یافته تلقی شود. سعید خطیب‌زاده، سخنگوی وزارت خارجه ایران در نخستین واکنش به تصویب قطعنامه در توییتری نوشته بود: بانیان این قطعنامه مستقیماً مسئول تبعات بعدی هستند.» او پاسخ ایران را "قاطع و متناسب" خوانده بود.

در پیام توییتری وزارت خارجه ایران نیز آمده بود که آمریکا و سه کشور اروپایی "با تلاش برای پیشبرد یک قطعنامه برآمده از سوءمحاسبه و مشاوره غلط علیه کشوری با شفاف‌ترین برنامه هسته‌ای صلح آمیز در جهان، اغراض کوتاه‌بینانه خود را فراتر از اعتبار آژانس قرار دادند".

ایران پس از تصویب قطعنامه شورای حکام، تهدید کرد که گام‌های عملی متقابل بر می‌دارد و در نخستین اقدام، از توقف فعالیت ۲۷ دوربین نظارتی آژانس خبر داد. محمود عباس‌زاده مشکینی، رئیس کمیسیون امنیت ملی مجلس نیز قطعنامه شورای حکام را به سفر مدیرکل آژانس به اسرائیل مرتبط دانست و خواهان ایجاد محدودیت برای رفت و آمدهای گروسی به تهران شد. حسین شریعتمداری، نماینده رهبر جمهوری اسلامی در موسسه کیهان هم در یادداشتی مدعی شد خروج از پیمان منع گسترش سلاح‌های هسته‌ای "تنها راه" ایران است.

فنلاند اعطای ویزا به شهروندان روسیه را به ۱۰ درصد می‌رساند

فنلاند از اول سپتامبر ۲۰۲۲ تنها ۱۰ درصد میزان کنونی برای شهروندان روسیه رواید صادر خواهد کرد. وزیران خارجه کشورهای عضو اتحادیه اروپا قرار است محدودیت‌های شدید یا ممنوعیت در اعطای ویزا برای روس‌ها قائل شوند.

کشور فنلاند از اول سپتامبر ۲۰۲۲ تنها برای یک دهم شمار کنونی درخواست‌های شهروندان روسیه ویزای توریستی صادر خواهد کرد.

دولت هلسنکی دلیل این اقدام را نارضایتی فزاینده مردم از جنگ تجاوزکارانه روسیه علیه اوکراین عنوان کرد. با رواید توریستی فنلاند، روس‌ها می‌توانند بدون مانع به اتحادیه اروپا سفر کنند.

به گفته پکا هاویستو، وزیر خارجه فنلاند، ممنوعیت ویزا صرفاً بر اساس ملیت امکان‌پذیر نیست. به همین دلیل ساعات کاری که برای ارائه درخواست ویزای توریستی در نظر گرفته شده‌اند، باید کاهش یابند. در آینده درخواست‌های شهروندان روسیه که به دلایل خانوادگی، کار یا تحصیل به ویزا نیاز دارند، باید در اولویت قرار گیرند.

هاویستو گفت که فنلاند در حال حاضر روزانه نزدیک به هزار درخواست ویزا از روسیه را بررسی می‌کند. اخیراً شمار گردشگران روسی در فنلاند افزایش یافته است.

وزیر خارجه فنلاند همچنین از توقف قرارداد تسهیل رواید اتحادیه اروپا با روسیه حمایت کرد. این امر باعث افزایش هزینه صدور ویزای توریستی از ۲۵ به ۸۰ یورو شده است.

بیشتر بخوانید: زلنسکی خواستار توقف صدور ویزای توریستی اروپا برای روس‌ها شد
فنلاند قصد دارد موضوع رواید توریستی را در نشست بعدی وزیران خارجه اتحادیه اروپا در ۳۰ آگوست در جمهوری چک مطرح کند.

اخیراً درخواست‌های زیادی در اتحادیه اروپا برای محدود کردن یا توقف ورود روس‌ها به کشورهای این اتحادیه مطرح شده است.

جمهوری چک که در حال حاضر ریاست شورای اتحادیه اروپا را بر عهده دارد، می‌خواهد ممنوعیت سفر همه روس‌ها به کشورهای عضو را پیشنهاد کند. این کشور از آغاز تهاجم روسیه به اوکراین، ویزا برای شهروندان روس صادر نکرده است.

سختگیری در مورد اجازه اقامت برای روس‌ها

لئونی به عنوان یک کشور عضو اتحادیه اروپا می‌خواهد قوانین صدور و تمدید مجوز اقامت برای روس‌ها و بلاروسی‌ها را بیش از پیش سخت‌تر کند.

به گفته کریسیانیس کارینز، نخست وزیر لتونی، اجازه اقامت موقت برای شهروندان دو کشور همسایه روسیه و بلاروس به طور کلی نباید در آینده تمدید شود. او پس از نشست چهار حزب ائتلافی در دولت راست میانه در ریگا گفت که این امر تنها در موارد استثنایی بسیار نادر امکان پذیر خواهد بود.

کریستاپس اِکلونس، وزیر کشور لتونی همچنین پیشنهاد کرد که اجازه اقامت دائم، به عنوان مثال برای اعضای خانواده، تنها باید پس از آزمون موفقیت آمیز زبان لتونی اعطا شود. لتونی در واکنش به جنگ تهاجمی روسیه علیه اوکراین، صدور مجوز اقامت برای روس ها و بلاروسی ها را به حالت تعلیق درآورد و حدود هزار اجازه اقامت را لغو کرده است. اداره امور مهاجرت لتونی اعلام کرد، در حال حاضر بیش از ۹ هزار شهروند روسیه از اجازه اقامت موقت در لتونی برخوردار هستند. همچنین حدود ۳۷ هزار شهروند روسیه در لتونی اقامت دائم دارند. لتونی با یک میلیون و ۹۰۰ هزار نفر جمعیت، با روسیه و متحدش بلاروس هم مرز است. در این کشور بالتیک یک اقلیت قوی روس تبار زندگی می کنند.

ایران هرگونه ارتباط با ضارب سلمان رشدی را تکذیب کرد

ناصر کنعانی، سخنگوی وزارت خارجه جمهوری اسلامی ایران هرگونه ارتباط ضارب سلمان رشدی با ایران را تکذیب کرد. کنعانی در حمله به رشدی تنها خود او و حامیانش را مقصر دانست. پس از آنکه رسانه ها و نیز چند تن از مقامات پلیس آمریکا از ارتباطات فیس بوکی ضارب سلمان رشدی با سپاه پاسداران خبر دادند، ناصر کنعانی سخنگوی وزارت خارجه جمهوری اسلامی این مسئله را تکذیب کرد.

او در کنفرانس مطبوعاتی روز دوشنبه ۲۴ مرداد در پاسخ به سوالی در این باره گفت: «ما در ارتباط با فردی که این کار را انجام داده غیر از آن چیزی که از رسانه های آمریکا شنیدیم اطلاع دیگری نداریم و در حال پیگیری و دنبال کردن این موضوع هستیم».

کنعانی همچنین خود سلمان رشدی را مقصر این حمله دانست و گفت: «در جریان حمله به سلمان رشدی هیچ کس را غیر از خود او و حامیانش شایسته سرزنش و ملامت و محکومیت نمی دانیم. سلمان رشدی با اهانت به مقدسات اسلامی و با عبور از خطوط قرمز بیش از یک و نیم میلیارد مسلمان و همچنین خطوط قرمز همه پیروان ادیان الهی، خود را در معرض خشم و غضب مردمی قرار داد».

او گفت که اعتراضات به سلمان رشدی منحصر به ایران نبوده و در بسیاری از کشورهای عربی و غیر عربی و "حتی غیر اسلامی" مردم نسبت "توهین به مقدسات" واکنش خشمگینانه نشان دادند و تصریح کرد: «کسی در این ارتباط حق ندارد جمهوری اسلامی را متهم کند».

پس از حمله به سلمان رشدی چندین تن از مقامات کشورهای غربی، جمهوری اسلامی را به دلیل فراخوان برای ترور او و تحریک کردن احساسات مسلمانان مقصر دانستند.

آنتونی بیلنکن وزیر خارجه آمریکا در این باره گفت: «نهادهای دولتی ایران برای نسل ها به خشونت علیه رشدی دامن زده اند و رسانه های دولتی اخیراً از حمله به جان رشدی تمجید کرده اند. این نفرت انگیز است.»

نانسی فزر، وزیر کشور آلمان نیز به روزنامه "بیلد ام زونتاک" گفت: «در قبال این اقدام خونین وحشتناک، کسانی که چندین دهه سلمان رشدی را مورد آزار و اذیت قرار داده و او را به مرگ تهدید کرده اند نیز مسئولیت دارند.»

فتوای قتل سلمان رشدی توسط آیت الله خمینی در بهمن ۱۳۶۷ و پس از انتشار رمان "آیات شیطانی" او صادر شد و همچنان به قوت خود باقی است. بنیاد ۱۵ خرداد برای قتل سلمان رشدی بیش از سه میلیون دلار جایزه تعیین کرده است.

این نویسنده هندی تبار بریتانیایی روز ۱۲ اوت پیش از آغاز سخنرانی اش در شمال ایالت نیویورک مورد حمله مردی با چاقو قرار گرفت. متهم، هادی مطر، ۲۴ ساله، لبنانی تبار و ساکن نیوجرسی، دستگیر شده است. در بررسی های اولیه مشخص شده است که هادی مطر، عامل حمله به سلمان رشدی در صفحه فیس بوک خود در حمایت از جمهوری اسلامی، سپاه پاسداران و شیعه گری مطالبی منتشر کرده است.

آمریکا و تایوان

در مورد

توافقنامه جدید تجاری و سرمایه گذاری مذاکره می کنند

ایالات متحده و تایوان می گویند مذاکراتی را برای امضای یک توافقنامه جدید تجاری و سرمایه گذاری برگزار خواهند کرد.

هدف از این مذاکرات کاهش موانع تجاری و سرمایه گذاری و همکاری بین دو طرف به خصوص در زمینه صنایع الکترونیک، کشاورزی و موضوعات زیست محیطی است.

اعلام این مذاکرات جدیدترین نشانه حمایت ایالات متحده از تایوان است که چین آن را بخشی از خاک خود می داند.

اوایل ماه جاری، سفر نانسی پلوسی، رئیس مجلس نمایندگان آمریکا به تایوان، باعث واکنش خشم آلود دولت چین شد. چین با برگزاری یک رزمایش وسیع در منطقه نسبت به این سفر واکنش نشان داد.

بحران مسکن در چین:

چرا صاحبان خانه دیگر قسط وام مسکن خود را پرداخت نمی کنند؟

سورانجانا تیواری، خبرنگار بازرگانی آسیا، بی بی سی

«ساخت و ساز متوقف شود، وام مسکن متوقف می شود. خانه ها را تحویل دهید تا پولتان را پس بگیرید!»

این یکی از شعارهایی بود که خریداران ناراضی آپارتمان در چین، در تظاهرات ماه ژوئن از آن استفاده کردند. اما خشم آنها از خانه های نیمه تمام به پلاکاردها و شعارها ختم نمی شد.

صدها نفر از آنها پرداخت وام مسکن خود را متوقف کردند - اقدامی تندروانه در چین که در آن مخالفت تحمل نمی شود.

زوج جوانی که به ژنگزو در مرکز چین نقل مکان کرده‌اند به بی‌بی‌سی گفتند که پس از دریافت پیش‌پرداخت در سال گذشته، سازنده از پروژه کناره‌گیری کرد و ساخت و ساز متوقف شد. این زن که نخواست نامش فاش شود، گفت: «من بارها لذت زندگی در یک خانه جدید را تصور کرده‌ام، اما اکنون همه چیز مسخره به نظر می‌رسد.»

زن بیست و چندساله دیگری هم که خانه‌ای در ژنگزو خریده است به بی‌بی‌سی گفت که او نیز آماده است بازپرداخت وام مسکن خود را متوقف کند: «پس از از سرگیری کامل پروژه، به پرداخت ادامه خواهیم داد.»

بسیاری از آنها استطاعت پرداخت را دارند اما تصمیم گرفته‌اند که این کار را نکنند، بر خلاف بحران وام مسکن سال ۲۰۰۷ در ایالات متحده که به وام‌گیرندگانی با ریسک بالا وام داده شده بود که پس از آن وام‌ها را بازپرداخت نکردند.

بر اساس یک برآورد جمعی در گیت‌هاب که در آن صاحبان خانه‌ها نظرات‌شان را در مورد تصمیم خود می‌نویسند، آنها خانه‌هایی در حدود ۳۲۰ پروژه ساختمانی در سراسر کشور خریداری کرده‌اند. اما مشخص نیست که چه تعداد از آنها واقعاً پرداخت را متوقف کرده‌اند.

طبق تخمین رتبه‌بندی شرکت اس اند پی گلوبال (P Global&S)، وام‌های تحریم شده ممکن است به ۱۴۵ میلیارد دلار (۱۲۰ میلیارد پوند) برسد. سایر تحلیلگران می‌گویند که این رقم می‌تواند حتی بالاتر از این باشد.

این شورش لرزه بر اندام مسئولان انداخته است و توجه را بر بازاری متمرکز کرده است که هم‌اکنون هم تحت فشار ناشی از کندی اقتصاد و بحران شدید نقدینگی قرار گرفته است.

نگران‌کننده‌تر این است که این اتفاق نشان‌دهنده عدم اعتماد به یکی از ستون‌های اصلی دومین اقتصاد بزرگ جهان است. اندیشکده آکسفورد اکونومیکس در یادداشت اخیر خود گفته است: «تحریم بازپرداخت وام مسکن به خاطر از بین رفتن تمایل نسبت به املاک، تهدیدی بسیار جدی برای موقعیت مالی این بخش است.»

چرا بحران املاک چین اهمیت دارد؟

بخش املاک چین یک سوم تولید اقتصادی آن را تشکیل می‌دهد. که شامل مسکن، خدمات استیجاری و واسطه‌گری، صنایع تولید لوازم خانگی و مصالح ساختمانی می‌شود. اما اقتصاد چین کند شده است - در سه ماهه گذشته تنها ۰٫۴ درصد نسبت به سال قبل رشد داشته است. برخی از اقتصاددانان انتظار هیچ رشدی را در سال جاری ندارند. این عمدتاً به دلیل سیاست کووید صفر پکن است - قرنطینه‌های مکرر و محدودیت‌های مستمر، بر درآمدها و به نوبه خود بر پس‌انداز و سرمایه‌گذاری تأثیر گذاشته است.

ساختمان‌های ناتمامی از این قبیل اکنون در چین صحنه‌هایی عادی هستند

به خاطر اندازه اقتصاد چین، اختلال در یک بازار مهم - مانند املاک - می‌تواند بر سیستم مالی جهانی تأثیر بگذارد. کارشناسان بر این باورند که آنچه مایه نگرانی است شیوع ماجراست - اگر بانک‌ها فکر کنند که این بخش رو به افول است، دیگر وام نمی‌دهند.

دینگ شوانگ، رئیس تحقیقات اقتصادی چین بزرگ در استاندارد چارترد، می‌گوید: «همه چیز به سیاست بستگی دارد. برخلاف سایر نقاط جهان که حباب‌های املاک به دلیل بازار می‌ترکند، این ضربه را دولت زده است.»

سی شرکت املاک و مستغلات تا اینجا موفق به پرداخت بدهی‌های خارجی نشده‌اند. شرکت اورگراند که سال گذشته نتوانست بدهی ۳۰۰ میلیارد دلاری خود را پرداخت کند، سرشناس‌ترین قربانی این وضعیت است. «اس اند پی» هشدار داده است که اگر فروش بالا نرود، شرکت‌های بیشتری ممکن است همین راه را بروند.

تقاضا برای خانه نیز افزایش نمی‌یابد زیرا با کاهش شهرنشینی و رشد جمعیت، چین دستخوش تغییرات جمعیتی است.

جولیان ایوانز-پریچارد، اقتصاددان ارشد چین در کپیتال اکونومیکس می‌گوید: «مسئله اساسی این است که ما به نقطه عطفی در بازار مسکن در چین رسیده‌ایم.»

چگونه به اینجا رسیدیم؟

املاک و مستغلات حدود ۷۰ درصد از ثروت شخصی در چین را تشکیل

می‌دهد - و خریداران خانه اغلب برای پروژه‌های ناتمام پیش پرداخت می‌کنند.

آقای ایوانز-پریچارد گفت که این «پیش فروش» ۷۰ تا ۸۰ درصد از فروش خانه‌های جدید در چین را تشکیل می‌دهد و افزود که شرکت‌های ساخت و ساز به این پول نیاز دارند زیرا از آن برای تأمین مالی چندین پروژه به طور همزمان استفاده می‌کنند.

اما بسیاری از چینی‌های جوان و طبقه متوسط دیگر در املاک سرمایه‌گذاری نمی‌کنند، احتمالاً به دلیل اقتصاد ضعیف، از دست دادن شغل و کاهش دستمزد - و اکنون ترس از اینکه شرکت‌های ساخت و ساز ممکن است پروژه‌ها را تکمیل نکنند.

آقای ایوانز-پریچارد گفت: «این بخشی از مشکل است - شرکت‌های ساز و ساز روی پول‌های جدید حساب می‌کردند و این فروش‌های جدید دیگر اتفاق نمی‌افتد.»

به گفته گروه بانکی ای‌ان‌زد، بیش از ۲۲۰ میلیارد دلار وام ممکن است به پروژه‌های ناتمام مرتبط باشد. و اعتبار - که یکی از منابع مهم تولید پول نقد در سال‌های رونق اقتصادی بود - نیز ته کشیده است.

در سال ۲۰۲۰ دولت چین «سه خط قرمز» را معرفی کرد - اقدامات حسابداری برای محدود کردن میزان وام شرکت‌های ساخت و ساز. این قطع بودجه و متعاقب آن عدم اعتماد به بازار، بر تمایل بانک‌ها برای وام دادن به شرکت‌های املاک تأثیر گذاشته است.

دولت چه می‌کند؟

برای نمونه، یکن مسئولیت را بر دوش دولت‌های محلی می‌گذارد - آنها

پیش‌پرداخت‌های کاهش‌یافته، تخفیف مالیاتی و یارانه‌های نقدی را به خریداران مسکن و کمک‌های مالی را به شرکت‌های ساخت و ساز ارائه می‌دهند. اما این هزینه دارد زیرا با خرید کمتر زمین توسط شرکت‌های ساخت و ساز، ذخایر پولی محلی ضربه خواهند خورد.

آقای دینگ گفت: «من فکر می‌کنم اکنون زمان ورود و دخالت دولت مرکزی و ناظران است. در جایی آن‌ها برای رفع مشکل برخی شرکت‌ها وارد عمل خواهند شد. این بخش برای اقتصاد بسیار مهم است.»

فایننشال تایمز اخیراً گزارش داد که چین ۱۴۸ میلیارد دلار وام برای کمک به شرکت‌های ساخت و ساز پرداخت کرده است و بلومبرگ گزارش داد که ممکن است به دارندگان وام مسکن مهلت پرداخت داده شود بدون اینکه بر امتیاز اعتبار آنها تأثیر بگذارد.

اما در یادداشت اخیر، آکسفورد اکونومیکس گفته است که هرگونه مداخله دولت در املاک و زیرساخت‌ها ممکن است باعث

رونق کوتاه مدت شود، اما «برای رشد بلندمدت چین مطلوب نیست، زیرا دولت و بخش مالی مجبور به کمک به حفظ صنعت غیرمولد (و رو به شکست) املاک و مستغلات هستند.»

این نیز فقط یک بحران مالی نیست. آقای دینگ گفت، تحریم پرداخت وام مسکن در خطر تبدیل شدن به یک موضوع اجتماعی جدی است. این امر می‌تواند مشکلی برای رئیس‌جمهور شی جین‌پینگ در آستانه کنگره مهم حزب در اواخر سال جاری ایجاد کند، که در آن انتظار می‌رود او به دنبال یک دوره تاریخی سوم ریاست جمهوری باشد.

بعد از این چه اتفاقی می‌افتد؟

تحلیلگران می‌گویند کمک مالی گزارش شده - ۱۴۸ میلیارد دلار

- ممکن است کافی نباشد. کپیتال اکونومیکس تخمین می‌زند که شرکت‌ها فقط برای تکمیل پروژه‌های متوقف شده به ۴۴۴ میلیارد دلار نیاز دارند.

همچنین مشخص نیست که آیا بانک‌ها - به ویژه بانک‌های کوچکتر روستایی - می‌توانند هزینه اعتصاب پرداخت وام مسکن را جبران کنند یا خیر.

حتی اگر ساخت و ساز دوباره شروع شود، بسیاری از شرکت‌های ساخت و ساز ممکن است نجات پیدا نکنند زیرا بعید است که فروش خانه‌ها از تمایلات به خرید ملک را بیشتر کند. بر اساس گزارش شرکت اطلاعات املاک و مستغلات چین (CRIC)، میزان فروش ۱۰۰ شرکت ساخت و ساز برتر چین در ماه ژوئیه نسبت به مدت مشابه سال گذشته ۳۹٫۷ درصد کاهش یافته است.

این بحران واضح‌ترین نشانه واقع شدن چین در آستانه چرخش است.

آقای ایوانز-پریچارد گفت: «دولت تمام تلاش خود را برای یافتن منابع جدید رشد می‌کند، اما این کار دشوار خواهد بود، زیرا اقتصاد در سه دهه گذشته بسیار به املاک، سرمایه‌گذاری بر زیرساخت‌ها و صادرات متکی بوده است.»

«دوران رشد بسیار سریع در چین احتمالاً اکنون به پایان رسیده است ... و این در حال حاضر در بخش املاک کاملاً آشکار است.»

لغو سیاست ۶۰ ساله فیدل کاسترو؛ کوبا درهایش را به روی سرمایه‌گذاران خارجی باز می‌کند

کوبا با بدترین بحران اقتصادی خود در ۳۰ سال اخیر مواجه است

کوبا می‌گوید برای اولین بار در ۶۰ سال گذشته، به خارجی‌ها اجازه می‌دهد تا در خرید و فروش کالا و خدمات در این کشور - چه خرده‌فروشی و چه عمده‌فروشی - سرمایه‌گذاری کنند. این اقدام، تغییری بزرگ برای دولت کمونیستی این کشور است. فیدل کاسترو، رهبر انقلاب کوبا در دهه ۱۹۶۰ تجارت را در این کشور ملی کرد.

اما در پی افزایش قیمت‌ها، کوبا اکنون با شدیدترین بحران اقتصادی خود در دهه‌های اخیر مواجه است؛ بحرانی که نارضایتی عمومی گسترده‌ای به وجود آورده است. هدف سیاست تازه، مقابله با کمبود کالاهای اساسی مانند غذا و دارو است و تجارت به شکل کامل در این کشور باز نخواهد شد. مقامات دولتی می‌گویند که از این پس، سرمایه‌گذاران خارجی می‌توانند به طور کامل یا جزئی مالک عمده‌فروشی‌های مستقر در کوبا شوند.

اما به گفته بتسی دیاز ولاسکز، وزیر تجارت خارجی کوبا، این سرمایه‌گذاران بدون نظارت شدید دولت وارد بازار این کشور نخواهند شد، چرا که «بازار دولتی همچنان باید پابرجا بماند». الخاندرو خیل، وزیر اقتصاد کوبا نیز گفت که اقدام تازه به «گسترش و تنوع کالا برای مردم و کمک به بازسازی صنایع داخلی».

فیدل کاسترو در سال ۱۹۶۹ هرگونه عمده‌فروشی و خرده‌فروشی خصوصی در کوبا را ملی کرد. با این حال، لایحه جدید سرمایه‌گذاری خارجی به این امر اذعان می‌کند که اقتصاد متمرکز دولتی نمی‌تواند کمبود کالاهای اساسی را بدون سرمایه‌گذاری خارجی حل کند. بر اساس سیاست تازه، کسب و کارهایی که چندین سال است در کوبا مستقر هستند در اولویت قرار خواهند گرفت.

کمبود در کوبا موجب شده تا در برابر فروشگاه های مواد غذایی، صف شکل بگیرد

مقامات دولتی می گویند که آنها معاملات مربوط به فروش فناوری ها و تجهیزات انرژی سبز را که می تواند تولید داخلی را تقویت کند، در اولویت قرار خواهند داد. بر اساس تصمیم دولت کوبا، در آغاز اجرای این سیاست جدید رقابت در بازار وجود نخواهد داشت. ویل گرانت، خبرنگار بی بی سی در آمریکای مرکزی و کوبا می گوید که انقلابیون تندر و سالها با چنین سیاستی مخالفت کرده اند و موفقیت این طرح به هیچ وجه تضمین شده نیست. او می افزاید بازار کوبا به شدت توسط دولت کنترل می شود و چنین محیطی، گزینه ای جذاب برای کسب و کار بسیاری از سرمایه گذاران خارجی نیست. برخی از فروشگاه ها در کشور مجبور به ارائه جیره بندی شده اند تا اطمینان حاصل شود که مصرف کنندگان می توانند به اقلام ضروری مانند روغن پخت و پز دسترسی داشته باشند.

بحران اقتصادی موجب شده تا کوبا شاهد اعتراض های خیابانی کم سابقه ای بشود

هزاران نفر خشم خود را از گرانی و کمبود غذا و دارو در اعتراضات سراسر کشور ابراز کرده‌اند. با این حال، تجمعات عمومی بدون مجوز در کوبا غیرقانونی است و در نتیجه بسیاری از آنها دستگیر شدند.

همه‌گیری ویروس کرونا، یارانه‌های کمتر از ونزوئلا و محدودیت‌ها و اعمال تحریم‌های شدید دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور سابق آمریکا بر این جزیره، همگی به مشکلات اقتصادی آن کمک کرده‌اند. در ماه مه، ایالات متحده با کاهش تحریم‌های دوره ترامپ علیه کوبا موافقت کرد. بر اساس اقدامات جدید تصویب شده توسط دولت بایدن، محدودیت‌های سفر و میزان پولی که ساکنان ایالات متحده می‌توانستند برای خانواده‌های خود در کوبا ارسال کنند، کاهش یافت. در آن زمان، وزیر امور خارجه کوبا از این امر استقبال کرد و گفت که این یک گام کوچک در مسیر درست است.

چین و روسیه مانور مشترک نظامی برگزار می‌کنند

وزارت دفاع چین اعلام کرد که واحدهایی از ارتش این کشور در در مانورهای نظامی مشترک با روسیه شرکت خواهند داشت. این مانورها از پایان ماه اوت آغاز می‌شود و به مدت سه هفته ادامه می‌یابد. برگزاری مانور مشترک نشانه تقویت روابط روسیه و چین است و در حالی گزارش می‌شود که روسیه به دلیل حمله به اوکراین با تحریم‌های بین‌المللی روبرو است. کشورهای هند، بلاروس، مغولستان و تاجیکستان از دیگر کشورهای شرکت‌کننده در این مانورها هستند.

وزارت دفاع چین در بیانیه‌ای اعلام کرد که این رزمایش‌ها توانایی دوجانبه کشورهای شرکت‌کننده را برای پاسخگویی به «تهدیدهای امنیتی مختلف» تقویت می‌کند. وزارت امور خارجه آمریکا گفته است که «برداشت خاصی» از این مانورهای نظامی متعارف ندارد.

دلیل حضور نظامی روسیه پشت مرز ایران و ارمنستان چیست؟

حضور مرزبانان و پست‌های بازرسی روسیه در امتداد مرز ارمنستان و ایران افزایش یافته است. سرویس امنیت فدرال روسیه گفته است وضعیت در مرز ارمنستان و ایران «متشنج» است و به همین دلیل نیروهای این کشور با هماهنگی با دولت ارمنستان، در بزرگراه استان سیونیک در نزدیکی مرز با ایران ایستگاه‌های بازرسی ایجاد کرده است.

ایران ارتباط مرزی خود با ارمنستان را مهم می‌داند. اخیراً رهبر جمهوری اسلامی در مورد تغییر در مرز با ارمنستان و تلاش برای مسدود کردن مرز دو کشور هشدار داد. عکس از جاده منتهی به شهر سیونیک در مرز با ایران است.

سیونیک استانی هم مرز با ایران در ارمنستان است که جمهوری آذربایجان انتظار دارد از طریق آن یک بزرگراه و ارتباط راه آهن با منطقه نخجوان برقرار کند.

اداره گارد مرزی سرویس امنیت فدرال روسیه ادعا کرده است تلاش‌ها برای انتقال غیرقانونی مواد مخدر و روان‌گردان مانند حشیش، مت‌آمفتامین و هروئین، از ایران به ارمنستان افزایش یافته است. این سازمان همچنین از نقض مرزهای رسمی توسط اعضای سازمان‌هایی که آنها را «افراطی و تروریستی» خوانده خبر داده است.

این سازمان توضیح بیشتری در مورد این سازمان‌ها نداده اما گفته است در سال ۲۰۲۱، مرزبانان روسی در منطقه مرزی مغری دو فرد را که می‌خواستند از ایران وارد ارمنستان شوند، بازداشت کردند. این سازمان گفته است این افراد سلاح، نارنجک و مقدار زیادی مهمات حمل می‌کردند. سرویس امنیت فدرال روسیه گفته از ابتدای سال ۲۰۲۲ به منظور جلوگیری از موارد قاچاق، مهاجرت غیرقانونی و سایر جرایم، به منظور تأمین امنیت ارمنستان، تعدادی پاسگاه مرزی ایجاد شده است. مقامات ارمنستان هنوز در مورد حضور این پست‌های بازرسی روسیه در مرز با ایران اظهار نظری نکرده‌اند.

گزارش ویژه:

اشاره:

سحر رحیمی خبرنگار بی بی سی فارسی یک سال بعد از بازگشت طالبان به افغانستان گزارشی تهیه و ارائه کرده است که به تشخیص تحرره خبرنامه الکترونیکی اتاق به عنوان گزارش ویژه این شماره انتخاب شد. امید است مورد توجه خوانندگان ارجمند قرار گیرد. ضمنا از خوانندگان گرامی درخواست می شود از ارسال نظرا شان در باره محتوای خبر نامه دریغ ننمایند. با سپاس تحریریه

سقوط افغانستان و مهاجرت؛ «غلط کردید که آمدید، باید بمیرید»

سحر رحیمی، بی بی سی

«برخورد نیروهای خارجی با مردمی که تلاش می کردند به فرودگاه کابل وارد شوند غیرانسانی بود. یک جایی متوجه شدم چند نفر وسط جوی فاضلاب افتاده بودند و به سمت سربازان خارجی صدا می زدند لطفا کمک کنید، سربازان در جواب می گفتند غلط کردید که آمدید، باید بمیرید.» زهرا بلاخره به فرودگاه کابل رسید و سوار هواپیمای نظامی شد. هواپیمایی که پنجره ای نداشت تا برای آخرین بار چهره کابل را از پشت آن ببیند. پس از سقوط دولت افغانستان به دست گروه طالبان، هزاران نفر از فعالان رسانه ای و افغان هایی که با نهادهای بین المللی همکاری داشتند در کشورهای مختلف پناهنده شدند.

در این مطلب روایت چند نفر از روز سقوط افغانستان (۱۵ آگوست ۲۰۲۲)، روند ترک کشور و تجربه یکسال زندگی در مهاجرت را می‌خوانید.

زهرا جويا، روزنامه‌نگار

«روز مرگ امیدها»

زهرا جويا متولد بامیان و در آستانه ۳۰ سالگی است. او که از ده سال به این سو روزنامه‌نگار در کابل بوده است دو سال قبل رخشانه، رسانه‌ای که روی قصه‌های زنان افغان تمرکز دارد را تاسیس کرد. زهرا چندی قبل در فهرست ۱۲ زن سال ۲۰۲۲ مجله تایم نیز قرار گرفت و عکس او روی جلد تایم نشر شد. او پس از تصرف افغانستان توسط طالبان کشور را ترک و در بریتانیا مستقر شد. یکسال پس از سقوط افغانستان و مهاجرت زهرا به بریتانیا عصر یک روز تابستانی گرم او را حوالی هتلی که موقتا زندگی می‌کند در مرکز لندن ملاقات کردم. زهرا از ۱۵ آگوست ۲۰۲۱، روز سقوط کابل به دست طالبان به عنوان «روز مرگ امیدها» یاد می‌کند.

روز سقوط کابل؛ «فکر می‌کردم دنیا به آخر رسیده»

صبح روز ۱۵ آگوست حال و هوای خیابان‌های کابل عجیب بود. زهرا به دفتر کارش رفت اما پس از بلند شدن سر و صداهایی در مورد ورود طالبان به کابل محل کارش را ترک کرد. «شوکه شده بودم. چیزی به ذهنم نمی‌رسید. فکر می‌کردم دنیا به آخر رسیده.» از آن روز گرم تابستانی زهرا چه به یاد می‌آورد؟ «در خیابان دخترهای کوچک مدرسه‌ای فرار می‌کردند. زنی را دیدم که دست دخترک کوچکش را گرفته بود و گریه می‌کرد و می‌گفت که طالبان آمدند. نتوانستم جلوی بغضم را بگیرم و یکجا با او گریه کردم.»

ترافیک سنگین آن روز خیابان‌های کابل را من هم خوب به یاد دارم. زهرا مسیر یک ساعته را پنج ساعت طی کرده و به خانه رسید.

آن روز از در و دیوار خانه و صورت خسته زهرا در آغوش خواهرانش غم می‌بارید. اما به یاد می‌آورد که پدر بیمارش با چشم‌های خیس چگونه به او و خواهرانش دلداری می‌داد که «این هم می‌گذرد.» پدر زهرا مثل بسیاری از افغان‌های دیگر جنگ و آوارگی را پیش از این نیز تجربه کرده بود.

چند روز پس از سقوط؛ «زنان افغان به بیست سال قبل برگشته بودند»

«لباس بلند و سیاهی که طالبان می‌گفتند زنان باید بپوشند را نداشتیم. سراپا خودم را پوشاندم و سوار تاکسی شدم. در خیابان دیدم زنان افغانستان به بیست سال بدبختی و مبارزه همه یک شبه از دست رفته بود. زنان در کنار محرم در خیابان راه می‌رفتند و لباس‌هایشان تغییر کرده بود. دیگر خبری از دختران خوشحال و پر انرژی چند روز قبل در پل سرخ نبود.»

زهرا ده روز را در کابل تحت حاکمیت طالبان گذراند اما پس از آن با شرایط میسر شده دست چهار خواهر و برادر کوچک‌ترش را گرفته و زادگاهش را به

مقصد بریتانیا ترک کرد.

آنانی که در پروازهای چارتر کشور را ترک می‌کردند تنها می‌توانستند یک کوله‌پشتی بار با خودشان به همراه داشته باشند. زهرا در کوله‌اش تنها لپتاپی را با خودش برد که در آن قصه‌های زنان افغانستان را می‌نوشت.

فرودگاه کابل؛ انبوهی از مردمان بی‌پناه در تقلا برای ترک کشور

در فرودگاه کابل زهرا در یک لحظه خودش را در میان انبوهی از مردمان بی‌پناه و در تقلا برای ترک کشور یافت.

«وقتی صدای گریه‌ام خیلی بلند شد دیدم اطرافم پر از مردانی است که یکجا با من دردشان را گریه می‌کنند.»

مادر، پدر، یک خواهر و یک برادر زهرا در کابل ماندند. آن‌ها اکنون مخفیانه و در شرایط نه چندان مناسب اقتصادی زندگی می‌کنند.

خداحافظی همیشه تلخ است. زهرا برای آخرین بار نتوانست پدرش را در آغوش بگیرد. چشم‌های خسته مادر که آن روز تا فرودگاه همراهی‌شان کرده بود را به یاد می‌آورد. «وقتی با مادرم خداحافظی کردم، حس کردم تکه‌ای از وجودم را جا گذاشتم.» او سوار هواپیمای نظامی شد. هواپیمایی که پنجره‌ای نداشت تا برای آخرین بار چهره کابل را ببیند.

یکسال مهاجرت؛ «موهای سفید شد»

مستقر شدن در بریتانیا هرچند برای زهرا امنیت فیزیکی به همراه آورد اما هنوز آرامش روانی اش را نیافته است.

او در این مدت با زنان در گوشه و کنار کشور در ارتباط است و قصه های آنان را می نویسد.

وقتی از او پرسیدم این یکسال چگونه گذشت، روسری اش را عقب کشید و به بی شمار موهای سفید روی سرش اشاره کرد. «بین در این یکسال چقدر موهایم سفید شده. اتفاقی که فکر نمی کردم به این زودیها بیفتند.»

زهرا صحبت در مورد این یکسال را با بغض شروع و با صورتی خیس اشک به پایان رساند.

پرواز تخلیه از کابل با هواپیمای نظامی

عکس زهرا جويا بر روی مجله تایم

«از اینجا می روی یا با یک گلوله حرمت کنم؟»

شب‌نم مشغول بحث با طالبان بود که شنیدن صدایی خشمگین از جا تکانش داد. «این زن بی حیا کیست! زنان افغانستان ۲۰ سال عیش و نوش و بی‌حیایی کردند. حالا امارت آمده، دوران شما به پایان رسید. «از اینجا می روی یا با یک گلوله حرمت کنم؟»

پس از امتناع شب‌نم از عقب کشیدن یکی از سربازان طالبان اسلحه‌اش را به سوی او گرفت و انگشتش را روی ماشه فشرد و گفت: از اینجا می روی یا با یک گلوله حرمت کنم؟

شب‌نم دوران ۲۴ سال دارد. او شش سال قبل کار خبرنگاری را آغاز کرد و تا قبل از سقوط کابل به دست طالبان مجری خبر تلویزیون ملی افغانستان بود.

سه هفته از آغاز کار شب‌نم با تلویزیون ملی می‌گذشت. او آخرین بولتن خبری تلویزیون ملی را که هر شب ساعت ده به صورت مستقیم پخش میشد، اجرا می‌کرد.

سرخط خبرها سقوط پیهم ولایت‌ها به دست طالبان بود.

«موقع خواندن خبرها گلویم را بغض می‌گرفت. نمی‌توانستم درست اجرا کنم. با بغض شروع کردم و با لکنت زبان خبرها را به پایان رساندم. سخت بود خواندن خبرهای غم‌انگیز در مورد سرزمین و مردم.»

والدینم می‌گویند حسی به او می‌گفت این آخرین اجرایش در استودیو است. آن شب پس از پایان کار لباس‌هایش را عوض کرد و حوالی ساعت ۱۱ راهی خانه شد. می‌گویند در خیابان چراغ‌ها روشن بودند اما تاریکی همه‌جا را فراگرفته بود.

صبح روز بعد؛ «مجری خبر دوران امارت»

شب‌نم مجری تلویزیون ملی افغانستان

صبح روز بعد، ۱۵ آگوست با صدای پیامک‌های پی در پی از خواب بلند شد. دوستانش عکسی که به سرعت در شبکه‌های اجتماعی دست به دست می‌شد را یکی پی هم برای او می‌فرستادند. عکسی که مو بر تن شب‌نم سیخ کرد.

عکس یکی از افراد طالبان روی صندلی اتاق خبر تلویزیون ملی افغانستان، دقیقا همان صندلی که شب قبل شبنم رویش نشسته و خبرها را اجرا کرده بود. در پس زمینه هم پرچم سیاه و سفید گروه طالبان. در کنار عکس این جوان، عکسی از لحظه اجرای دیشب شبنم هم گذاشته شده بود. مردم در حال مقایسه بودند: «مجری خبر دوران جمهوریت، مجری خبر دوران امارت.» «باورم نمی شد، فکر می کردم یک شوخی است. اما استودیو را دیدم، طالبی که روی صندلی ام نشسته بود... واقعا شوکه شدم. حیران مانده بودم که بیدار هستم یا خواب می بینم. به جز اشک ریختن چیزی دیگر از دستم ساخته نبود.»

افغانستان سرخط خبرهای جهان شده بود اما شبنم دیگر مجری خبر نبود. ذبیح الله مجاهد، سخنگوی طالبان در اولین کنفرانس خبری، در میان انبوهی از خبرنگاران اعلام کرد که زنان می توانند کار کنند اما در مورد آنان تصمیم گرفته خواهد شد و باید منتظر بمانند. شبنم پس از سه روز انتظار، با ترس و وحشت لباسی به سلیقه طالبان پوشید و به رغم محدودیت وضع شده راهی دفتر کارش شد.

به محض اینکه به محل کارش رسید نیروهای طالبان که محافظت از ساختمان را به عهده داشتند به او اجازه ورود را ندادند.

شبنم مشغول بحث با طالبان بود که شنیدن صدایی خشمگین از جا تکانش داد. «این زن بی حیا کیست! زنان افغانستان در بیست سال عیش و نوش و بی حیایی کردند. حالا امارت آمده، دوران شما به پایان رسید. خانه برو.»

پس از امتناع شبنم از عقب کشیدن یکی از سربازان طالبان اسلحه اش را به سوی او گرفت و انگشتش را روی ماشه فشرد و گفت: از اینجا می روی یا یک گلوله حرامت کنم؟ رنگ از رخ شبنم پرید و با بدنی لرزان راهی خانه شد.

مهاجرت؛

«تلخ و فراموش نشدنی» «یکسال مهاجرت کابوس بود»

روز بعد ویدیویی از شبنم در شبکه های اجتماعی منتشر شد. او در این ویدیو در حال شرح جریان دیروز برای مخاطبانش بود.

پس از آن ساک کوچکش را بست و با خواهر و برادر کوچکترش کشور را ترک و راهی بریتانیا شدند. او در کوله کوچکش روسری مادر را به یادگار آورده است. شبنم مهاجرت را «تلخ و فراموش نشدنی» توصیف می کند. از سختی سازگاری در مملکتی تازه می گوید. از اینکه زبان را خوب نمی داند و باید همه چیز را از صفر آغاز کند. هنوز پس از گذشت یک سال بسیاری از پناهندگان افغان در بریتانیا در هتل ها زندگی می کنند. هرچند شبنم و خواهر

و برادرش خوش اقبال بودند و اوایل امسال دولت خانه‌ای در اختیار آنها گذاشت.

او از حمایت دولت بریتانیا خرسند است و می‌گوید به تدریج به زندگی در لندن عادت می‌کند.

«ظرف یک هفته همه چیز تغییر کرد. کافه‌ها بسته شدند. زنان در خیابان‌های کابل دیده نمی‌شدند. مردها را با پتلون/شلوار و بلوز نمی‌دیدیم. آن‌هایی که ریش نداشتند از ترس و اجبار ریش گذاشته بودند. فکر می‌کردم یک دست جادویی کابل را سال‌ها عقب برده. کوچکترین شباهتی به کابل پیش از سقوط نداشت.»

اشرف فروغ ۳۳ سال دارد و قبل از سقوط افغانستان کارمند کمیته بین‌المللی صلیب سرخ در کابل بود. او سه ماه پس از سقوط افغانستان با خواهر کوچکش راهی سوئد شد.

اشرف که نویسنده است و کتاب دوست نتوانست کتابخانه کوچکش را در کوله‌اش جا کند. «همه چیز را جا گذاشتم. کار، زندگی، خانواده، خاطرات سال‌ها زندگی و کتاب‌هایم را...»

از ناامیدی خانواده و دوستانش با بغض یاد می‌کند. از اینکه خواهرزاده کوچکش نگران است سال بعد که کلاس هفتم شود دیگر نمی‌تواند به مدرسه برود.

«اتفاقی که افتاد، چیزی را که ما از دست دادیم به قدری بزرگ بود که با گذشت یکسال هنوز نتوانستم خودم را جمع و جور کرده و تصمیم بگیرم که با زندگی‌ام چه کار کنم.»

اشرف فروغ

اشرف با ناامیدی می‌گوید «یکسال مهاجرت کابوس بود» و آینده را «وحشتناک» می‌بیند. «ماه‌هاست در کنج یک اتاق کرایه‌ی حیران و سرگردان منتظر هستیم، سرنوشت ما معلوم نیست. نه کار داریم، نه درآمد. کسی صدای ما را نمی‌شود. چند نفر اینجا دست به خودکشی زدند. پس ما چه کنیم؟»
در حال حاضر صدها افغان در کشورهای همسایه از جمله پاکستان منتظر انتقال به کشورهای سومی هستند.

احمد (نام مستعار) یکی از این افغان‌ها است. او ۲۴ سال دارد و پیش از سقوط افغانستان در یکی از سازمان‌های بین‌المللی مشغول به کار بود. می‌گوید از شش ماه به اینسو همراه با خانواده‌اش در شرایط دشوار اقتصادی در اسلام‌آباد، پایتخت پاکستان به سر می‌برند. به گفته احمد او و هزاران افغان دیگر از ماه‌ها به اینسو با هزینه شخصی با امید انتقال به کشور سومی زندگی در پاکستان بسر می‌برند. او از جامعه جهانی برای بی‌توجهی به وضعیت مهاجرین در پاکستان انتقاد کرده و می‌گوید حتی شماری از بلا تکلیفی به تنگ آمده و دست به خودکشی زده‌اند. به نظر می‌رسد آنان که کشور را ترک کرده‌اند سوای اینکه به امنیت فیزیکی رسیده‌اند، تاکنون به آرامش روانی دست نیافته‌اند. آرامشی که در کوچه‌های خاکی کابل بود، آرامشی که در آغوش مادر.. و من این را خوب می‌دانم.